Narodowe Archiwum Cyfrowe zorganizowało już siódmą edycję Dni Digitalizatora, które odbyły się w Filmotece Narodowej – Instytucie Audiowizualnym w dniach 14-15 listopada 2019 r. Otwarcia konferencji dokonali dr Paweł Pietrzyk - Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych oraz Radosław Kałużniak - Dyrektor Narodowego Archiwum Cyfrowego.
Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych poinformował, że obowiązująca obecnie Strategia digitalizacji zasobu archiwów państwowych na lata 2018-2023 zostanie połączona z ogólną strategią działania archiwów państwowych, zatem nie będzie stanowiła odrębnego dokumentu funkcjonującego w archiwach państwowych. Dodatkowo wyraził przekonanie, że należy odstąpić od digitalizacji skupiającej się na atrakcyjnym jej wyniku statystycznym, tym samym podjąć działania zmierzające do nadania postaci cyfrowej materiałom najcenniejszym oraz zagrożonym destrukcją. Podkreślił, że opracowywana przez zespół powołany zarządzeniem nr 27 NDAP z dnia 13 marca 2018 r. Instrukcja digitalizacji zasobu archiwów państwowych, spowoduje zmiany w jej dotychczasowej organizacji.
Anna Skała (NAC) w wystąpieniu „Nowa instrukcja digitalizacji zasobu archiwalnego archiwów państwowych” przedstawiła konkluzje z dotychczasowego stanu prac nad projektem Instrukcji digitalizacji, w szczególności wynikające z konsultacji przeprowadzonych w archiwach państwowych. Następnie zreferowała najistotniejsze części składowe przygotowywanego normatywu, tj. część ogólną oraz moduły dotyczące digitalizacji materiałów archiwalnych poszczególnych rodzajów, odnosząc się jednocześnie do uwag zgłoszonych do projektu dokumentu. Omówiła również najważniejsze zmiany oraz modyfikacje w organizacji digitalizacji, które zostaną wprowadzone do stosowania po wdrożeniu Instrukcji digitalizacji.

Grzegorz Leple (NAC) w wystąpieniu „Modernizacja Zintegrowanego Systemu informacji Archiwalnej ZoSIA 3.0” dokonał podsumowania prac przeprowadzonych nad systemem, w szczególności przedstawił założenia jego modułów, koszty już poniesione oraz kolejne, które trzeba by było ponieść w momencie kontynuowania projektu. W związku ze zmianą zakresu realizowanego projektu, tj. rezygnacją z modułu dotyczącego gromadzenia materiałów archiwalnych oraz usług z nim związanych, a także ze względu na krótki czas, jaki pozostał do jego zakończenia, projekt został negatywnie zarekomendowany przez Program Operacyjny Polska Cyfrowa. Prace nad projektem trwały od 1 lipca 2018 r. do 31 października 2019 r.
Andrzej Anisimowicz (NAC) oraz Anna Skała (NAC) w wystąpieniu „Prezentacja zmodernizowanego Szukaj w Archiwach” zaprezentowali jego nową odsłonę wraz z nowymi funkcjonalnościami, które umożliwiają m.in.: tagowanie społeczne, tworzenie kolekcji tematycznych, identyfikację materiałów archiwalnych przez użytkowników serwisu, udostępnianie w mediach społecznościowych. Kolejna przebudowa serwisu będzie uwzględniała m.in. modyfikację nazewnictwa pobieranych plików, e-rewers, udostępnianie wyników wyszukiwania, modyfikacje w obszarze prezentacji danych z bazy PRADZIAD oraz wdrożenie mechanizmów wyszukiwania kontekstowego. Podkreślono, że podstawą zmian było przeprowadzone w 2017 r. badanie z użytkownikami serwisu, którzy wskazali na najważniejsze obszary, wymagające modernizacji lub konieczność dodania nowych funkcjonalności.
Dr Stefan Artymowski (NAC) w wystąpieniu „Digitalizacja - udostępnianie materiałów na

przykładzie serwisu Szukaj w Archiwach” zapoznał słuchaczy ze statystykami związanymi z serwisem. Omówił m.in. dane dotyczące odbiorców, ich kraju pochodzenia oraz języka, miejscowości oraz najpopularniejsze przeglądarki internetowe, z których korzystają użytkownicy. Zreferował również sposoby wyszukiwania danych, rodzaje kolekcji oraz metody ich tworzenia, tagowania i identyfikacji materiałów archiwalnych oraz profile archiwów państwowych, dostępne w serwisie.
Łukasz Janik (FINA) w wystąpieniu „Katalog dobrych praktyk digitalizacji materiałów audiowizualnych” omówił proces ich digitalizacji – od zdefiniowania jej celu (zabezpieczająca/dostępowa), przez wybór nośników i ich odpowiednie zabezpieczenie, do doboru właściwego sprzętu i oprogramowania w celu przeprowadzenia digitalizacji wraz z archiwizacją plików cyfrowych. Odwołał się również do doświadczeń praktycznych, związanych z przeprowadzonymi projektami: digitalizacji starych taśm VHS oraz dźwięku ze źródła magnetycznego w filmie „Dzięcioł”.
Dr Rafał Leśkiewicz (MC) w wystąpieniu „Kronik@ - Krajowe Repozytorium Obiektów Nauki i Kultury” opowiedział o organizacji projektu, który jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej, a polega na stworzeniu wspólnej infrastruktury oraz platformy do gromadzenia, przechowywania i udostępniania cyfrowych zasobów kultury i nauki. Omówił również najistotniejsze cele projektu, jego architekturę, przewidywane produkty prac projektu, usługi dostępne w jego ramach, kluczowe założenia standardu metadanych oraz ramowy harmonogram prac.
Karol Zgliński (AGAD) w wystąpieniu „Digitalizacja materiałów trudnych: pieczęcie” omówił rodzaje pieczęci, które są przechowywane w zasobie archiwów państwowych. Podkreślił przy tym wagę właściwego manipulowania światłem w trakcie digitalizacji tego rodzaju materiałów w celu uzyskania ich kopii wzorcowej. Następnie skupił się na elementach wyposażenia stanowiska do digitalizacji oraz zasadach doboru sprzętu do digitalizacji materiałów sfragistycznych.
Ryszard Bacmaga (AP we Wrocławiu) w wystąpieniu „Doświadczenia z zakresu digitalizacji obiektów wielkoformatowych” nawiązał do wskazówek w zakresie digitalizacji dokumentacji techniczno-kartograficznej, uwzględnionych w przygotowywanej Instrukcji digitalizacji. W dalszej kolejności odniósł się do zasad doboru właściwych narzędzi technologicznych w związku z digitalizacją poszczególnych rodzajów obiektów wielkoformatowych. Nawiązał również do organizacji oraz procesu digitalizacji w projekcie Repozytorium Cyfrowego Instytutów Naukowych (RCIN), złożonego z zasobów cyfrowych polskich instytutów naukowych oraz bibliotek. Przedstawił również przykładowe zapisy struktury katalogów cyfrowych kopii dokumentacji kartograficznej z zasobu Archiwum Państwowego we Wrocławiu, jednocześnie wskazując na potrzebę stworzenia „bardziej spłaszczonego” zapisu. Zaprezentował również publikacje kopii cyfrowych w formacie Zoomify oraz w oparciu o serwer strumieniujący.
Michał Zwada (AP w Lublinie) w wystąpieniu „Digitalizacja materiałów trudnych: dokumentacja aktowa”, omówił sposoby skanowania poszytów wielkoformatowych, wszytych dokumentów wielkoformatowych w poszycie, tekstu sklejonego oraz z zagięciami a także dokumentów noszących ślady przedarć i ubytków. Swoją wypowiedź poparł przykładami.
Mateusz Bolesta (NAC) w wystąpieniu „Nowa instrukcja digitalizacji: praktyczne aspekty zarządzania barwą (kalibracja i profilowanie sprzętu do digitalizacji)” przedstawił wskazówki i porady dotyczące czynności związanych z kalibracją i profilowaniem sprzętu, których właściwe wykonanie pozwala na sporządzenie cyfrowych kopii o odpowiednich parametrach. Opowiedział o wynikach pomiaru kalibracji oraz jej kontroli, przeprowadzonej za pośrednictwem

dedykowanego serwisu internetowego. Zarekomendował również dwa programy do zarządzania barwą w procesie digitalizacji. Nawiązał do wielu praktycznych przykładów związanych z tematyką wystąpienia.
Andrzej Daniluk w wystąpieniu „Cyfrowy aparat fotograficzny jako uniwersalne narzędzie digitalizacji” (Biblioteka Narodowa) zrelacjonował prace związane z zarządzaniem projektem Patrimonium, polegającym na digitalizacji i udostępnieniu polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej”. Przedstawił również standardy i wymogi, które powinno spełniać stanowisko do spraw digitalizacji wraz z elementami jego wyposażenia oraz zalety i ograniczenia stanowiska digitalizacyjnego opartego na cyfrowym aparacie fotograficznym. Odniósł się również do najważniejszych parametrów jakości reprodukcji cyfrowych, m.in. odwzorowania kolorów, rozdzielczości optycznej i geometrycznej, jakości próbkowania i równomierności oświetlenia.
Na zakończenie konferencji odbyła się dyskusja podsumowująca najważniejsze zagadnienia poruszane w trakcie tegorocznych Dni Digitalizatora.

Eliza Dąbrowska (NDAP)